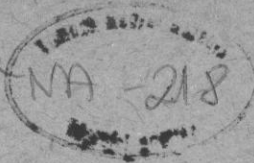


NA-218

Somogyi népművelési központ
Néprajzi adattár



Gyűjtő: Gencs Sándor

Gyűjtés ideje: 1953. III. 27.

Tartalom: Szajkócsomagoló

zárlatok, példamondások

7 lap

Földrajzi mutató; Nagyberki

baranyai; XXVIII, 6

Iratgyűjtő

MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT



KISKUNHALASI GYÁRA

feltalálás

1953. március 27. 313-as feltehetően



NA - 218

Ittunk vag mint a göllei borskor Attala'nak
 Egy hű göllei gardalegény új borskort kapott.
 Mikor elbőr felhinta, a nyira gyönyörködött bele, hogy
 állandóan nézte és lépkedve mondván.
 No de szép borskorom van. És szép a jobb lábam még
 sebb, de talán a bal lábam sebb.
 És szép ez sebb. És még talán sebb.
 Körben Attalára érkerett, amely 8 km-re van Gölle'től

Lobbot vett mint a göllei lány ruhája
 És kb 1890 táján történt, hogy fiúk lányok Gölle
 keleti részén levő réten marshákat öríztek.
 Shívős szél volt és időben a fiúk türet raktak és
 és már unalmukban úgráltak át a türet.
 A jelen levő lány is úgralta át a (tábor) piántos türet
 és az sebben meggúlladt a ruhája, és a földön
 heuropeget amig leégett a ruha róla.
 A fiúk haza salaoltak, hogy a ruholket sejt se pül hujján
 Hozk már csak a rémie'gett holteret találtak

Borjadrik mint a csomai ló.
 Csomai embernek a lóva ellés elött állt
 Amint fontos azt tüchü és megfigyelni, hogy mikor
 követkeik be az ellés ideje, hogy len e sükiig segítigre
 A nevert ember abban állapodott meg a legényfiával,
 hogy az egyik éjjel a garda alszik az istállóban, az másik
 éjjel a fiú.
 Amint is változattak egymást az éjszakázásban
 nyen az apa pontján követkeik be az csomai.
 Azra elbredt fel, hogy az anya ló nyertterett és a kisútkó
 márkált.
 A garda aronnal rohant be a lakásba és irgatott
 sá'pában mondja az alvó fiúnak.



Fiam fiam Pista keefő! vöd rüda me²
csölet gyütid mög a süvödöt, borgyarik a lo.
Ortán söhajtorrunk aron, hogy hókafejü
cukot borgyarron a lo.

No apám löncikó?

Már meg is van is söhajtorrunk aron, hogy
hókafejü cukó löggön.

Az asszony körbe szolt. Flát he már mög van akkor
minék köll söhajtorri. Hühüen olyan.

Az gárda mondja. De meg nem láttuk.

No de apám arist a semmiséjét.

Egy csomai legény agyon ütötte a cukot amef a kevi
teire kiakantott kabitot megrápta.

Az ifjú legény haragjában vanillával fejbe ütötte
de olyan nagyot talált a cukóra ütött, hogy az felhőkott
és megdőglött.

Az apa haragjában a pürnák rontott és ütlegelte
No de apám csak nem ves meg arist a semmiséjét.

Hara feküdték

Ez mek pontos meghatarozott lefe minis, hogy
egy nyolc tirtapból álló társaság ment, hara a városny
vagy a távoli pineszerről. és megceteledtek. és ittáran
lefeküdték az útszékre.

Az hideg nélkül a szélő mindig előre ment lefe-
küdni a szélvédett sor elejére.

Orák mülva azt vették észre, hogy hara feküdték

Abbiouse 1908

Ejöllin 1907 estendőben hét kisgárda ömeveszett a meion
a mezge miatt, mert mint szokásban volt elnántalattak egymás
földjét. Ebből nővita támadt. Az erősebb és erőszakosabb
mondta Abbiou, a gyengébb felette Abbiouse, sokszor ismé-
telve. A falu népe ezen néhatott és évekig mondogatták
Abbiouse (Az bizony nem)

Hires Édes mint a tanári torna
Hires mint a Toponári Mamma

3

A tanári torna kapováron hires mest édes és
nem túlerős

A kapovári piacon a húszadik százas elején csak
a tanári tornát vették legjobban.

A toponári Mammát is jól ismerték a zöldségpiacon
amivel megjelent majd minden piacon valamilyen
eladói válogatással, s így kinálta

Tenék vegyünk tanári tornát, s mondják neki
Híven mapsz toponári Mamma, hogy árúsz tanári
tornát? s mondja

Éz az édes tanári torna, én pedig a toponári Mamma
A toponári Mamma rendkívül szép eleven leány volt
amelynek híre volt az egész körép somogyban

Sántorra ment férjhez, Már nem él.

Azt csak az Isten tudja meg a kúlitheén.

Egy kapovári ember 1900 táján felment a szénapad-
lára, s éniát ledobálta a szénaketrebe, amely az is-
tálló sarkában volt.

Lejövet a létrafoka eltört, s a gorda az egyik tehén hátára
eriett aminek folytán a tehén megijedt és elszaki-
totta a kötelet, és rohant ki fele az istállóból egyene-
sen az utcára, az emberrel a hátán.

Az ember elkapta a tehén két sarvát és gyors iramban
lovagolt az utcán végig, s nem mert lenézni a tehenről
Kérdezték tőle, Hova lovagolsz Ferko?

Azt csak az Isten tudja meg a kúlitheén

Egy nedves nap lekotorta az embert a tehenről.

Gjölliben 1898 júníusában elősü rena kanálai volt a falu alatt a keleti részen, a könyv rétjen, az apa állatok részére.

Amivel ingenes kömminka hótelerethégről volt volt nő. is hát több eübert kirendeltek a több holdat hiteoó kanálai elvégzésére.

Többek közt ott volt a kanárok közt Berta Gyábor alacsony soványkájú kisingarda is.

Amikor hambról elindult meghagyta a feleségének, hogy darús metélt máinik-ot főzzen ebédre és hozza el a rétre de pont délre okvetlen ott legyen.

Még dél sem volt már az anyu megérkezett a jó ebéddel.

Az anyu nem is várta hanem a réten levő nagyszü fa alá letette már ott levő 'holmik' mellé s eszerp pohár leveit és egy lábasban tette darús tintát, és ment tovább a mezei munkára a többi családtagnak is ebédet hozni.

Berta Gyábor már mondogatta, hogy most len kedre re való ebéd mert megrendette, hogy darús máinik legyen mert ő azt igen szereti. No már itt is van csak már dél volna, hát bizony még 30-40perc múlva harangotak adig még kell egy-két reudet levágni.

A nagyszüfától éppen háttal voltak a kanálainak és az egyik tréfaskezdni fiatal ember vissza jött a kaná igazgatói iriggyével.

Az egy lábas darús máinikot felvitte a nagyszüfatejére és oda kötözte és lejött és tovább haránt, mintha semmi sem történt volna.

Amikor megpróbáltak a déli harangzó Berta Gyábor aronnal letette a kanát s mondja Nohát. Ög öggjúk a máinikot. Mentek a nagyszüfához ebédelni, s ahogy oda érkeztek a nagyszü meglepésre nincs máinikos lábas.

Az illető kéthébe evetten kererte, amire a tettes mutatott fel a fára s mondja. Ög öggjúk a máinikot. Berta mánt. mit tehetett fel kell márnai a fára ha akar emmi, oda ment de his arról ember létére még át sem tudta ölelni a fát. Még kőnyerelt is diühében, aki fel vitte, az le is horta. Maig is mondják a nálóját.

Emlékező Sándor

Amikor falum is heroldódt a takarék törvény haszná-
lata, a szemrei ember is elment Kapovára a kiégett
sütő hegett újat venni. Ezt úgy neverték, Ren. A szemrei
népi nyelven akkor úgy neverték Röheim. smondja a vas-
árú kereskedőnek. Adjon egy Röheimöt.

A boltos nem tudta, hogy mi legyen az.

Az atyafi megmagyarázta, hogy héjjas körümpli próna meg
popána sülténe, hát az az a röheim. és kapott.

Geceli szeg

Simonfán 1926 j. élt egy sváb ember aki abból éldegélt, hogy
fatalepu papírokat készített. Geceli Judrás volt a neve.
Ehhez a különleges lábbeliker rövid erős vasszegket
használt, amellyel felszerezte a fejbört a saját faragási
papírjára.

Ez ilyen szegket Simonfán úgy neverték, Geceli szeg
Emek fojtán akart két ember Simonfán, hogy elment
Kapovára a városi boltba és úgy kiste, Adjon nekem
10-20 deka Geceli' szöget.

A bolti kiszolgáló ezt sem értette meg mert ilyen
csak Simonfán létezett, hanem megkeltett magyarázni az
illetőnek, hogy ki az a Geceli mit is mire használja a szöget.
Csak úgy tudhatta kiszolgálni a boltos

nyíl 1891

Tritius

1912

Bünda Vendel kapoványai jómódú gazdakegynek
a lakodalmai Zombóvárról hozott szakács "késitette ki a
lakodalmai ételeket.

Többek közt kirántott húst is készített amely ebben a fa-
luban először volt lakodalomban feltálalva.

Ezen újdonság vendékvül irlett a vendégeknek, csak
a nevet nem tudták, Elneverték Tritiusnak.

A felszolgáló fiatalasszonyoknak csak mondta, hogy
csak úrilást hozzon Tritius. Erről meg napjainkban
is lehet hallani. Szalóipe lett, mert, ha a magán élet-
ben valaki nek nem irlett az étel, csak azt mondta, hogy
ez minis olyan jó mint az úrilus. Falum, ha valami jó és
finom az lett a cégere, hogy úri.

Kolera által elpusztult falu.

6.

(8.km) Inám falu

Gölle és Áttala községek közt községi szennyvíz-vezeték hegyen és szennyvíz-erdő mellett kiszáradt dombon vannak a maradványai.

Sok cserepet községi pénzeket lehet itt találni.

Gölle Áttala utat mondják, hogy ezen régi falu helyén, élénk falu volt.

Ősek azt állították, hogy a Törökök pusztították el a falut.

Mások azt állították, róla, hogy 1800-éján a kolera járvány pusztította el, rövid pár hét alatt

alig maradt pár élő ember a faluban,

ők ott hagyták a falut, és a környező községekbe mentek el a döghalál elől.

A falu pár év alatt rombadőlt.

A falu határa a budapesti piaristák kegytartomány birtoka lett 1944-ig.

Szennyvíz-vezeték maradványai láthatók, ha mentek ide dolgozni, akkor még mondhatják, élmeink az inámi faluban, inámi dombra és dolgozni.

A göllei gardaiak 1902-ben ide uradalmai növelni telepítették és minőségi bort termelt itt.

1915-ben kipusztult a növény.

Most nántó föld.

Székelyváros

Eplényi Sándor

Nagybánya 1953. 11/27.

Régen voltak bűn váirok, mint ilyen Gateban is
volt amehy az esz vidék népe öme jött, különösen Gateban
amely az esz környéknek az év legutolsó bűn váira volt
december 8-án még ma is.

Baranyában még ma is szokás van, hogy elmen-
nek a környékbe sőt még messzebb is bűnira.

Izakóca Godina környékéről egy környéki bíró elment felügye-
vel is az eladó lányával korrin Gateba bűnira.

Elöl ült a bíró felügyével az ülésen, hátul a bíró lánya katóka
a környéki feneke ülve.

Az utkanyarban a feneke denka köré sorult katóka.
Bíróné arany mondta is, hogy ez nem jöt jeleut mert majd
kitör a gyulázat.

Amikor a bíró család beérkezett a korrinai táncterembe, a
bíró úram magára tartva a botját, és leállította a zenét.
Hlj mert megérkezett a baranyai bíró! Most nekem türed
el a nótámat.

Az én lányom a katóka táncot egyedül. Slapp lányom
haréra, libbenj lányom katóka hagyd híradet Gateban!
Mielőtt a zene megszólalt katóka egyet libbent és elhuk-
kautotta magát.

Gateiak erre nagy nevetésbe törték
Bíró úram mondta Hgyafiak Gateiak esen nimm mit
nevetni mert ez terméretes dolog. Ez azért van mert
kövér a lány vertyog a feneke.

Katóka Gateban hagyta a híradet.

Csörszenik pöszenik ortán világit.

Amikor a gyufa árusítás, és annak a használatára kezdődött
a szemai ember elment Kapoworra gyufát venni akkor
nevettek tűzmasinát veenni.
Amikor az ületben kirt az árut erre már elfelejtette a zenét
s monaja Hdjon olyan izet, jaj no máá mit is.

Először egyet csörszenik ortán egyet pöszenik ortán
világit. de még akkor is amikor a fallor hűrsák, még a
szimmasar-hoz is lehet hűrsák akkor is csörszenik pöszenik világit

A boltos végre rájött, hogy gyufát akar veenni az ahafi.